

Procedury organizowania wycieczek szkolnych w Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 im. Jana Pawła II w Kozienicach.

Podstawa Prawna:

1) Rozporządzenie MEN z dnia 25 maja 2018 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1055 z póź. zm.)

2) Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 poz. 1166 z póź. zm.)

Przepisy ogólne (wynikające z rozporządzenia):

1. W organizowaniu działań turystyczno krajoznawczych szkoły mogą współdziałać ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami zajmującymi się organizacją turystyki i krajoznawstwa.

2. podejmowane przez szkołę działania związane z turystyką i krajoznawstwem mają na celu:

- poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii;
- poznawanie kultury i języka innych państw;
- poszerzanie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego;
- wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania;
- upowszechnianie zasad ochrony środowiska naturalnego, zasad funkcjonowania w środowisku przyrodniczym i umiejętności korzystania z jego zasobów;
- upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej;
- przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym;
- poznawanie zasad bezpiecznego zachowania w różnych sytuacjach.

3. Działania turystyczno – krajoznawcze są realizowane w trakcie roku szkolnego w ramach zajęć dydaktyczno – wychowawczych lub opiekuńczych z wyłączeniem okresu wakacji, ferii zimowych oraz zimowej i wiosennej przerwy świątecznej.

4. Wycieczki mogą być organizowane w kraju i za granicą.

5. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.

6. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika wycieczki spośród pracowników pedagogicznych placówki.

7. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.

8. Zgodę na udział dziecka w wycieczce muszą rodzice wyrazić w formie pisemnej.

9. **Zadania kierownika wycieczki:**

- opracowanie programu i regulaminu wycieczki
- zapoznanie uczniów rodziców z w/w dokumentami;
- zapewnienie warunków do pełnej realizacji programu i przestrzegania regulaminu oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie;
- zapoznanie uczestników wycieczki z zasadami bezpieczeństwa i zapewnienie warunków do ich przestrzegania;
- określenie zadań opiekunów w zakresie realizacji programu i zapewnienia opieki oraz bezpieczeństwa uczestników;
- nadzorowanie zaopatrzenia uczniów i opiekunów w niezbędny sprzęt, wyposażenie, właściwy ubiór i apteczkę;

- kierownik ponadto załatwia i nadzoruje sprawy organizacyjne związane z transportem, wyżywieniem i noclegiem podczas wyjazdu;
- dokonuje podziału zadań wynikających z programu pomiędzy uczestników;
- dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na wycieczkę;
- dokonuje podsumowania, oceny i rozliczenia finansowego wycieczki po jej zakończeniu i przedstawia je dyrektorowi oraz rodzicom.

10. Zadania opiekuna :

- sprawowanie opieki nad powierzonymi uczniami;
- współpraca z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu i regulaminu wycieczki;
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przez uczniów regulaminu, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa;
- nadzorowanie wykonywania zadań przydzielonych uczniom;
- wykonywanie innych zadań zleconych przez kierownika wycieczki.

Procedury obowiązujące w PSP nr 4

1. W ramach działalności turystyczno - krajoznawczej w PSP nr 4 w Kozienicach dopuszcza się organizowanie następujących form:

- wycieczek przedmiotowych (wyjścia w ramach zajęć szkolnych)
- wycieczek krajoznawczo - turystycznych (jedno lub wielodniowych)
- imprez turystyczno - krajoznawczych (rajdów i wycieczek rowerowych itp.)

2. Wychowawca po uprzednim zasięgnięciu opinii rodziców oraz rozmów z wychowankami na początku każdego roku szkolnego planuje w planie pracy wychowawcy klasy ilość, rodzaj i miejsca wycieczek oraz imprez turystyczno – krajoznawczych.

3. Ilość dni przeznaczonych na ten rodzaj działalności nie może przekroczyć 5 dni nauki szkolnej.

4. Planując termin wycieczki, czy imprezy turystycznej całodniowej należy brać pod uwagę sprawy związane z organizacją roku szkolnego, to jest nie planować wycieczek w te dni tygodnia, w które wypadają najczęściej różnego rodzaju święta, czy dni wolne od zajęć edukacyjnych w danym roku szkolnym, czy też przedmioty, które realizowane są jedną godzinę tygodniowo.

5. Ogólny harmonogram planowanych wycieczek i imprez danej klasy wychowawca przedstawia dyrektorowi (wicedyrektorowi) szkoły najlepiej na początku roku szkolnego.

6. Każdy rodzaj działalności turystyczno - krajoznawczej wymaga zgody dyrektora szkoły i przygotowania przez wychowawcę (organizatora) pełnej dokumentacji.

7. W dokumentacji wycieczki/imprezy powinny znaleźć się:

- karta wycieczki w dwóch egzemplarzach zatwierdzona przez dyrektora.
- lista uczestników z numerami kontaktowymi do rodziców, podpisane przez dyrektora.

- zgody rodziców (prawnych opiekunów) na uczestnictwo w wycieczce/imprezie niepełnoletnich uczniów z zaznaczonym miejscem odbioru dziecka i osobą upoważnioną do tego, jeżeli jest to miejsce inne niż wskazane jako końcowe wycieczki zaznaczone w karcie.

Komplet dokumentów - karta wycieczki i lista uczestników w dwóch egzemplarzach powinien być złożony do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły, najpóźniej na 3 dni przed wycieczką/imprezą turystyczną. Jeden komplet pozostaje w dokumentacji szkolnej, drugi wraz ze zgodami rodziców, nauczyciel zabiera ze sobą. Na liście uczniów pozostającej w dokumentacji szkoły organizator (opiekun) zaznacza przy nazwiskach uczniów miejsce odbioru uczniów po wycieczce.

- rozliczenie wycieczki (po jej zakończeniu) w celu przedstawienia rodzicom.

8. Zagadnienia, które należy uwzględnić przy organizacji wycieczki/imprezy turystycznej:

a. Udział uczniów niepełnoletnich w wycieczkach i imprezach turystycznych wymaga pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych (z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych organizowanych w ramach zajęć lekcyjnych).

b. Dla zapewnienia prawidłowej opieki nad uczniami biorącymi udział w wycieczce dyrektor wyznacza kierownika i opiekunów, których liczba uzależniona jest od liczby uczestników, miejsca wycieczki, rodzaju środka lokomocji. Przy ustalaniu liczby opiekunów należy uwzględnić również doświadczenia i umiejętności pedagogiczne, stopień zdyscyplinowania i samodzielności uczestników, sposób zorganizowania wycieczki, itp.

c. Kierownikiem i opiekunami podczas wycieczki mogą być wyłącznie nauczyciele. W sytuacjach wyjątkowych opiekunem wycieczki może być za zgodą dyrektora inna pełnoletnia osoba posiadająca stosowne uprawnienia.

d. Kierownik i opiekunowie są odpowiedzialni za stworzenie warunków zapewniających bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom wycieczki, sprawując ciągły nadzór nad pełnym przestrzeganiem przez wszystkich uczestników obowiązujących na wycieczce zasad bezpieczeństwa.

e. Kierownicy i opiekunowie wycieczek szkolnych i innych imprez turystyczno – krajoznawczych zobowiązani są do ścisłego przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, sanitarno – epidemiologicznych oraz zasad korzystania z dróg publicznych i szlaków turystycznych, a także przestrzegania innych szczegółowych regulaminów oraz zarządzeń wykonawczych władz oświatowych, administracyjnych i samorządowych. Wszyscy uczestnicy wycieczek są zobowiązani do bezwzględного przestrzegania zasad bezpieczeństwa i szczególnej ostrożności oraz wykonywania wszystkich poleceń kierownika i opiekunów.

f. Kierownicy i opiekunowie muszą posiadać umiejętność udzielania pierwszej pomocy. Kadre obowiązują pełna znajomość przepisów, zachowanie pełnych warunków bezpieczeństwa dla uczestników oraz ścisłe ich przestrzeganie i egzekwowanie. Kierownik i

opiekunowie są zobowiązani możliwie jak najprędzej zapewnić fachową pomoc medyczną w przypadku zaistnienia wypadku lub choroby uczestnika poprzez wezwanie lekarza.

9. Zalecane normy i zasady bezpieczeństwa:

wycieczki przedmiotowe

- nauczyciel w ramach nauczanego przedmiotu może zorganizować wyjście poza teren szkoły (do muzeum, do lasu, na zajęcia terenowe, na stadion sportowy, itp.) w klasie, z którą ma zajęcia lub nad którą dyrektor przydzielił opiekę.
- nauczyciel sprawdza liczbę uczniów i przypomina im zasady zachowania i bezpiecznego poruszania się podczas wyjścia.
- nauczyciel przed wyjściem informuje o tym dyrektora szkoły oraz zostawia informację w postaci karty wyjścia (Wzór w załączniku) w sekretariacie szkoły.
- jeżeli wyjście będzie trwać więcej niż czas przeznaczony na jednostkę lekcyjną należy uzyskać zgodę nauczyciela, który ma z klasą następną lekcję.
- nauczyciel organizujący (pełniący opiekę) tego rodzaju zajęcia ponosi całkowitą odpowiedzialność za bezpieczeństwo uczniów.

wycieczka autokarowa

- liczebność grupy musi być dostosowana do możliwości technicznych autokaru/liczby miejscówek
- jeden opiekun na 15 uczestników (nie licząc kierowcy i pilota);
- miejsca przy drzwiach zajmują opiekunowie;
- przejścia w autokarze muszą być wolne, nie mogą tam znajdować się dodatkowe siedzenia czy torby podróżne);
- autokar musi być oznakowany – tablica „przewóz dzieci”;
- kierowca powinien posiadać świadectwo kwalifikacyjne kierowcy zawodowego oraz potwierdzenie sprawności technicznej autokaru – ważne przez 6 miesięcy, kierownik wycieczki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ma prawo powiadomić policję o planowanym wyjeździe w celu sprawdzenia stanu autokaru i dyspozycji kierowcy;
- maksymalny czas jazdy jednego kierowcy bez przerwy – 4 godziny 30 minut, czas przerwy w jeździe - zalecane 45 minut; postoje mogą odbywać się tylko w miejscach do tego wyznaczonych, tj. na oznakowanych parkingach;
- po każdej przerwie w podróży należy sprawdzić stan liczbowy uczestników;
- obowiązkiem opiekunów jest dopilnowanie dzieci w czasie jazdy (uczniowie nie mogą chodzić po autokarze, siedzieć tyłem na oparciu, wyrzucać śmieci przez okno itp.)

wycieczka zagraniczna

- dodatkowo wymagana jest znajomość języka obcego umożliwiająca porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym przez przynajmniej jednego opiekuna;

- dyrektor ma obowiązek zgłosić taką wycieczkę do organu prowadzącego i sprawującego nadzór pedagogiczny (przekazując kartę wycieczki, bez listy uczestników).
- Szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i następstw leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce.

wycieczka piesza

- w czasie marszu jeden opiekun prowadzi grupę, drugi idzie na końcu;
- uczestnicy powinni posiadać ubiór stosowny do miejsca wycieczki i warunków atmosferycznych (szczególnie buty);
- w mieście należy poruszać się po chodnikach, a poza miastem lewą stroną drogi, pojedynczo, ustępując z drogi nadjeżdżającym pojazdom;
- w lesie należy poruszać się po oznakowanych szlakach turystycznych (na terenie parków narodowych lub krajobrazowych wyłącznie) lub wyznaczonych ścieżkach, opiekun powinien posiadać mapę (wskazana jest znajomość terenu);
- przed wyruszeniem na trasę uczestnicy powinni być poinformowani o zasadach poruszania się i zachowania.

wycieczka w góry (specjalistyczna)

- wyruszając w góry należy dokładnie zaplanować trasę, uwzględniając wiek, a także płeć uczestników (dla uczniów w wieku 13-15 lat nie powinna przekraczać 12-13 km tj. 4-5 godz. marszu wraz z przerwami na odpoczynek);
- wędrowkę należy zaplanować w godzinach porannych, aby przed zmrokiem wrócić do miejsca noclegu;
- liczebność grupy – jeden opiekun na 10 uczniów;
- uczniowie powinni posiadać odpowiedni ubiór – buty sznurowane, kurtka nieprzemakalna i ocieplana (ze względu na zmienność pogody w górach i spadek temperatury wraz ze wzrostem wysokości), ekwipunek należy zabrać w plecaku;
- wszyscy uczestnicy powinni poruszać się po oznakowanych szlakach, w ten sposób, że na początku (za przewodnikiem) idą osoby słabsze kondycyjnie a na końcu silniejsze, kolumnę prowadzi i zamyka osoba dorosła;
- na terenach powyżej 1000 m.n.p.m. wycieczkę prowadzi wyłącznie przewodnik górski;
- na terenie parków narodowych wycieczki prowadzą wyłącznie upoważnieni przewodnicy górscy;
- opiekun grupy powinien posiadać przy sobie apteczkę ze środkami opatrunkowymi w razie potrzeby udzielenia pomocy.

wycieczka rowerowa:

- liczebność – dwóch opiekunów na grupę 10-13 uczniów (zgodnie z prawem o ruchu, drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób);
- w przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić co najmniej 200 metrów;
- wszyscy uczniowie powinni posiadać kartę rowerową;
- prowadzący wycieczkę powinien jechać na początku, za nim najsłabsi uczestnicy w grupie, następnie pozostali uczniowie a na końcu drugi opiekun;
- tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najsłabszego uczestnika;
- odstępy między jadącymi powinny wynosić do 5 metrów;
- uczestnicy wycieczki powinni jechać jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi jezdni, zgodnie z przepisami ruchu drogowego, które nauczyciel powinien uczniom przypomnieć przed wyjazdem;
- nauczyciel powinien posiadać ze sobą apteczkę pierwszej pomocy oraz podstawowe narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów;
- uczestnicy powinni posiadać odpowiedni strój, obuwie oraz kask ochronny na głowę.

10. Zalecenia i przeciwwskazania ogólne dla uczestników wycieczek i imprez turystyczno – krajoznawczych

- a. w wycieczkach i imprezach turystyczno krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie;
- b. opiekun jest obowiązany sprawdzać stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego;
- c. nie należy prowadzić wycieczek z młodzieżą podczas niekorzystnych warunków atmosferycznych (burza, śnieżyca, duży mróz, gołoledź, itp.)
- d. nie należy organizować wycieczek wysokogórskich bez udziału wykwalifikowanego przewodnika górskiego;
- e. zabrania się uczestnikom dotykania przedmiotów mających połączenie z liniami wysokiego napięcia, manipulowania niewypałami, zbliżania się do miejsc i przedmiotów mogących stwarzać jakiekolwiek zagrożenie dla zdrowia lub życia, spożywania różnego rodzaju owoców, co do których nie ma pewności, że są jadalne, itp. zachowań;
- f. przed wyruszeniem na wycieczkę należy zaopatrzyć się w dobrze wyposażoną apteczkę;

g. przed wyjazdem/wyjściem opiekunowie są zobowiązani do zaznajomienia uczestników z zasadami bezpieczeństwa na jezdniach, drogach, w autokarze, statku wycieczkowym, na peronach kolejowych (przejazdy PKP), na szlakach turystycznych i górskich (szczególnie o niewyprzedzaniu przewodnika, oddalaniu się lub opóźnianiu marszu) i w innych miejscach w zależności od rodzaju wycieczki;

h. po przybyciu na miejsce noclegu należy dokładnie zapoznać się z rozmieszczeniem dróg ewakuacyjnych i pomieszczeniami sanitarno-higienicznymi;

i. kierownik i opiekunowie powinni zdecydowanie eliminować próby zakłócania ciszy i snu uczniów oraz dopilnować, aby nikt nie wychodził z miejsca noclegowego, zwrócić szczególną uwagę na respektowanie zakazu palenia tytoniu, spożywania alkoholu i zażywania jakichkolwiek używek;

j. w przypadku zaistnienia nieszczęśliwego wypadku należy niezwłocznie udzielić pomocy wszystkim potrzebującym, niezwłocznie powiadomić właściwe służby medyczne, zawiadomić dyrektora szkoły i rodzinę poszkodowanego.

KARTA WYJŚCIA KLASY PODCZAS ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Data wyjścia.....

Godzina lekcyjna.....

Cel wyjścia.....

.....
.....

Miejsce.....

Liczba uczniów uczestniczących w wyjściu.....

Nauczyciel odpowiedzialny za uczniów.....

Planowana godzina powrotu.....

.....
(podpis nauczyciela – opiekuna)

KARTA WYCIECZKI (IMPREZY)

Cel i założenia programowe wycieczki (imprezy)

.....
.....
.....
.....

Trasa wycieczki (nazwa kraju – *wycieczka zagraniczna*, miasta, miejsca pobytu).

.....
.....
.....
.....

Termin Ilość dni

Klasa (grupa)

Liczba uczestników

Kierownik (imię i nazwisko) tel.

Opiekunowie (imię i nazwisko):

.....
.....
.....

Środek lokomocji

Miejsce powrotu (odbierania uczniów po wycieczce)

HARMONOGRAM WYCIECZKI (IMPREZY)

Data i godzina wyjazdu oraz powrotu	Ilość km	Miejscowość docelowa i trasa powrotna	Szczegółowy program wycieczki od wyjazdu do powrotu	Adres punktu noclegowego i żywieniowego, oraz przystanki i inne miejsca żywienia

OŚWIADCZENIE

Zobowiązuję się do przestrzegania przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i imprezach dla dzieci i młodzieży.

Opiekunowie wycieczki (imprezy)
(imiona i nazwiska oraz podpisy)

.....

Kierownik wycieczki (imprezy)

.....

Adnotacje organu prowadzącego
lub sprawującego nadzór pedagogiczny:

Zatwierdzam

.....
(pieczęć i podpis dyrektora)